

POSTBUS 1400, 7500 BK ENSCHEDE

Veiligheidsberaad
De heer H.J.J. Lenferink
Postbus 7010
6801 HA ARNHEM

E01b

UW KENMERK: 2015/V015

ONS KENMERK: VRT/15003834

DATUM: 29 juni 2015

BEHANDELD DOOR: A.M. Kristen-Reerink

E-MAIL: A.kristen@brandweertwente.nl

TELEFOON: 06 20 61 57 39

ONDERWERP: Pakketconsultatie LMO

Geachte heer Lenferink,

Het Algemeen bestuur van onze Veiligheidsregio heeft gesproken over de documenten die u in het kader van de consultatie LMO bij brief van 23 april jl. heeft gezonden. Ons AB pleit ervoor dat ook in de vervolgprocessen de veiligheidsregio's goed betrokken blijven en worden geconsulteerd over dergelijke majeure besluiten. Voorwaarden daarvoor zijn een goede planning en het bieden van voldoende gelegenheid (tijd, informatie) om onze verantwoordelijkheden en betrokkenheid waar te kunnen maken. Daarmee kan een zorgvuldige besluitvorming plaatsvinden, hetgeen in het belang is van een goede voortgang van de transitie.

Ons AB constateert dat de documenten op hoofdlijnen de koers volgen die is vastgelegd in het Transitieakkoord, maar op een aantal punten aanpassing behoeven. Wij kunnen ons, met inachtneming van onderstaande opmerkingen, vinden in de inhoud van de voorliggende documenten. Het Veiligheidsberaad wordt verzocht de opmerkingen in te brengen in de bestuurlijke regiegroep voor wat betreft het ontwerpplan, het plan van aanpak en het landelijk kader LMO en voor wat betreft het protocol DDC de DDC hiervan op de hoogte te stellen. Daarnaast verzoeken wij u de opmerkingen over de overige documenten te betrekken bij de vervolgstappen.

Wij hebben onze opmerkingen gegroepeerd naar zeven thema's:

1. Personeel

De zorg voor ons personeel is voor ons als werkgever van het meldkamerpersoneel (centralisten, beheerders en leidinggevenden) zeer belangrijk. Daarom verwachten wij een zorgvuldig en ordentelijk proces, waarbij majeure besluiten voldoende kunnen worden getoetst op doorwerkingseffecten. We denken hierbij aan de gevolgen voor de continuïteit van dienstverlening, toekomstige rechtspositie en de invulling van het werkgeverschap na vorming van de LMO.

Het werkgeverschap berust vooralsnog veelal bij de veiligheidsregio's. Het Transitieakkoord (TA) gaat in basis uit van de eindsituatie dat alle personeel in dienst komt van de LMO (als bijzonder onderdeel van de nationale politie).

Ten aanzien van het meldkamerpersoneel voor de monodisciplinaire taakuitvoering van de brandweer kan op basis van het Transitieakkoord gekozen worden voor een overdracht aan de LMO of het in dienst houden van de veiligheidsregio waarbij het personeel gedetacheerd wordt aan de LMO..

Waar het transitieakkoord nog ruimte bood om de mono-taken en –personeel van de overige disciplines ook in te brengen in de LMO, blijkt uit de ter consultatie voorgelegde documenten dat zowel de politie, de ambulancedienst als de marechaussee hun mono-taken en -personeel in de eigen organisatie behouden.

Dit wijkt af van de verwachting die wij hadden bij het aangaan van het transitieakkoord en is voor ons een wezenlijke verandering op de betekenis en het perspectief van een "multi-disciplinaire LMO". Wij zijn de mening toegedaan dat een LMO slechts sub-optimaal kan functioneren als niet alle disciplines op gelijkwaardige wijze zijn aangesloten op de LMO. Met name op het gebied van governance, gezagsuitoefening en operationele sturing op de LMO, gaat een onwenselijk scheve situatie ontstaan als in de uitgiftekant van de LMO alleen de mono taak en bijbehorend personeel van de brandweer ingebracht worden en de overige disciplines dit in de eigen organisatie behouden.

Gelet op de Wet Veiligheidsregio's voert de LMO deels taken uit die onder de verantwoordelijkheid vallen van ons bestuur (cq. opperbevelhebber). In de governancestructuur die nu voorligt is deze positie onvoldoende geborgd en daarom willen wij onze centralisten (mono-brandweer en multi-oposchaling) qua werkgeverschap en taakverantwoordelijkheid onder deze condities niet overdragen aan de LMO. Als de door ons vereiste borging op de governance alleen bereikt kan worden door, in afwijking op het TA, onze centralisten (mono-brandweer en multi-oposchaling) ook in de eigen organisatie te behouden, vinden wij dat een optie die zeker bespreekbaar is."

Vanwege het belang dat wij hechten aan een zorgvuldig proces en de complexiteit van de transitie verwachten wij dat de Kwartiermakersorganisatie LMO op korte termijn duidelijkheid geeft over de wijze van overdracht van personeel en de consequenties daarvan. Op basis daarvan kan ons bestuur dan een keuze maken, die zijn beslag krijgt bij de overdracht van de meldkamer. Hierbij vindt afstemming plaats met de andere veiligheidsregio's.

In de uitwerking van het HR-beleid, waarvan we verwachten dat dit de komende periode zal worden voorgelegd, vragen wij prioritaire aandacht voor vraagstukken rondom mobiliteit, loopbaanbeleid, combinatie met werk op een andere plek in de meldkamerorganisatie, en een gezonde doorstroming op de centralistenfunctie. Ons bestuur is van haar zijde bereid in te zetten op uitwisselbaarheid van brandweercentralisten binnen eigen en aanverwante domeinen voor het opdoen en ontsluiten van kennis en ervaring, waarbij allereerst het doel is om onze medewerkers perspectief te bieden voor en op hun eigen ontwikkeling. We vragen de LMO te koersen op maximale flexibiliteit in het (te ontwikkelen) systeem en om eventuele rechtspositionele belemmeringen op dit punt zoveel mogelijk weg te nemen.

Op dit moment vindt binnen de Nationale Politie een (personele) reorganisatie plaats. Dit kan consequenties hebben voor de positie van het personeel, afkomstig van de veiligheidsregio's in de LMO, doordat hun plaatsen al bezet worden. Het is gewenst dat in het plan van aanpak wordt uitgesproken dat personeel van geen van de betrokken disciplines in een voorkeurspositie wordt geplaatst. De eerste consequenties van de reorganisatie van de politie zijn daarbij al zichtbaar, onder meer door plaatsing van meldkamerbeheerders in functies buiten het meldkamerdomein en door het stopzetten van (regionale) toelages aan politiefunctionarissen die ook calamiteitencoördinator zijn. Wij vragen aan de KLMO om met voorstellen te komen om eventuele negatieve effecten op de continuïteit van de dienstverlening door de meldkamers het hoofd te kunnen bieden.

Verder verwachten wij op korte termijn duidelijkheid over de rol van de calamiteitencoördinator in de meldkamer.

De Veiligheidsregio Twente hecht eraan om haar medewerkers ook buiten de formele procedures om actief en intensief te betrekken bij dit grote veranderproces. Ons verzoek aan de LMO is om ons hierbij te helpen en ons tijdig te voorzien van actuele en relevante communicatiemiddelen. De Veiligheidsregio Twente heeft haar OR in de gelegenheid gesteld om in deze fase reeds mee te lezen in de voorliggende stukken. De OR VRT vraagt aandacht voor medezeggenschap voor medewerkers van de Meldkamer Twente alsook voor de medezeggenschap voor medewerkers die gaat werken binnen de meldkamer Oost Nederland. De OR dringt aan op de vorming van een bijzondere ondernemingsraad (BOR) die deze medezeggenschap goed invulling geeft.

2. Overdracht

Het landelijk kader samenvoeging meldkamers, het protocol van de due diligence commissie (DDC) en de notitie over de overdracht gaan in op de financiële en materiële overdracht.

Het landelijk kader is wat ons betreft onvoldoende helder over de vraag hoe de bevoegdheden tussen het landelijke en het regionale niveau zijn verdeeld met betrekking tot besluitvorming en aansturing. Dit dient

helder en in lijn met het transitieakkoord te worden gedefinieerd. Zo constateren wij dat in het Transitieakkoord de vaststelling van de business cases aan de regiegroep is voorbehouden, terwijl in het landelijk kader uitgegaan wordt van vaststelling door de regionale stuurgroepen. Dit dient te worden aangepast.

Het protocol geeft de kaders voor de financiële overdracht van materieel en middelen van de veiligheidsregio's naar de politie. De bepalingen die hierin zijn opgenomen zijn derhalve van zeer groot belang. Het niet juist of volledig toepassen van de regels en/of het ontbreken van essentiële (financiële) informatie brengt financiële risico's met zich mee. Dit proces moet dus met zorg worden doorlopen.

Eén van de verzonden documenten is het concept van de landelijke rapportage van de nulmeting. De due diligence commissie stelt in haar protocol gebruik te willen maken van de landelijke rapportage van de nulmeting. Samen met het vigerend wettelijk kader en het inspectierapport met betrekking tot de meldkamers uit 2015 worden deze stukken gebruikt voor het toetsingskader dat door de DDC gehanteerd zal worden om te bepalen of de meldkamers op niveau zijn. De (bestuurlijk) vastgestelde nulmetingen per meldkamerlocatie en het toetsingskader vormen de basis voor de oordeelsvorming van de DDC. Aangezien de DDC voor het toetsingskader gebruik wil maken van de landelijke rapportage nulmeting, is het van belang dat de veiligheidsregio's kennis kunnen nemen van deze rapportage en een oordeel kunnen vellen of het toetsingskader op basis van de juiste aannames tot stand is gekomen. Op basis van de nulmeting vindt nog een proces van demarcatie plaats, waarmee wordt vastgesteld welke taken, mensen en middelen deel uitmaken van het meldkamerdomein en welke niet. Pas na afronding van dit proces van demarcatie kunnen de normen van het toetsingskader worden vastgesteld.

In de zomerperiode 2014 hebben veel regio's op een eerdere versie van het protocol gereageerd. Wij zien desondanks na verwerking van de opmerkingen dat een groot aantal definities niet eenduidig is geformuleerd. Bijvoorbeeld, als maatstaf wordt een landelijk gemiddelde gehanteerd voor:

- Kosten opschaling
- Huisvestingskosten
- Overige huisvestingskosten
- Kapitaallasten, huur of leasebedragen
- Jaarlijkse kosten aan ICT-systemen
- Overhead
- Overige exploitatiekosten

Ook voor de nieuwe LMO-organisatie zullen grote verschillen per meldkamer blijven bestaan. De grootste nieuwe meldkamer Oost heeft na samenvoeging een verzorgingsgebied van circa 3,2 mln. inwoners, terwijl de kleinste meldkamer minder dan 1 mln. inwoners heeft. Het toepassen van absolute normen op basis waarvan wordt afgerekend vinden wij daarom niet verstandig

Vanuit de witte kolom wordt herhaaldelijk aangegeven dat de beschikbare middelen voor de meldkamer ambulance structureel tekorten vertonen. Dit is een aandachtspunt in de toetsing door de DDC, waarbij de vraag is of sprake kan zijn van kostenverschuivingen tussen de verschillende meldkamers.

Tenslotte ligt het zwaartepunt van de toetsing en advisering door de DDC in de zomerperiode. Door deze planning wordt een goede aansluiting op het traject rond de LMO en de mogelijkheid van hoor en wederhoor bemoeilijkt. Aanpassing van de planning in dit kader is zeer wenselijk.

Een nadere afbakening van het meldkamerdomein ontbreekt voorsnog. Afbakening is zeer relevant, aangezien hierdoor duidelijk wordt welke taken door de LMO zullen worden uitgevoerd en welke taken veiligheidsregio's eventueel zelf moeten blijven uitvoeren. Bovendien blijkt zodoende hoe omgegaan dient te worden met achterblijvende kosten. Het opstellen van de overdrachtsdocumenten en de business cases voor de toekomstige meldkamerorganisaties vraagt om helderheid over de demarcatie. Hiermee wordt voorkomen dat veiligheidsregio's het risico lopen op onvoorziene achterblijvende kosten. Wij stellen voor dat het Veiligheidsberaad de uitkomsten zo spoedig mogelijk bespreekt alvorens die in de bestuurlijke regiegroep LMO worden vastgesteld. Het is in dit licht noodzakelijk dat wij de komende periode regelmatig op de hoogte worden gehouden van de stappen die gezet moeten worden en de voortgang hiervan.

De beschrijving van de overdracht vinden wij onvoldoende. De sporen van financiële en materiële overdracht hangen nauw samen en omvatten meer stappen dan genoemd. Dit vinden wij onvoldoende terug in de voorliggende documenten. Bij de financiële overdracht zijn immers ook activa inbegrepen van

meldkamerinstallaties die niet worden overgedragen aan de LMO (achterblijvende kosten van installaties die na transitie buiten bedrijf worden gesteld). Deze informatie zal pas aan het eind van het proces inzichtelijk worden. In dat opzicht vragen we dan ook uitdrukkelijk aandacht voor het zorgvuldig doorlopen van dit proces.

Een heldere afbakening van taken (demarcatie) van het meldkamerdomein ontbreekt voorsnog. Door vroegtijdig de budgetten over te hevelen, komen de verhoudingen tussen de LMO en de regio's anders te liggen en neemt het risico toe dat we op andere aspecten (personeel, operationeel, ICT-technisch etc) geen ordentelijke afspraken meer kunnen maken met de LMO. Zolang niet duidelijk is welke taken door de LMO zullen worden uitgevoerd en welke taken de Veiligheidsregio zelf moet blijven uitvoeren is het maken van financiële afspraken dus risicovol en ongewenst. Wij pleiten ervoor om de inhoud bepalend te laten zijn en pas na demarcatie over te gaan tot definitieve budgetoverheveling. Mocht het financiële overdrachtsmoment onverhoopt eerder plaatsvinden dan de demarcatie, moet uitdrukkelijk een reparatiemogelijkheid in het financiële overdrachtsdocument worden opgenomen.

In het Transitieakkoord ligt vast dat VenJ garant staat voor de achterblijvende kosten van boventallig personeel. Dit wordt in het financiële overdrachtsdocument geregeld. De omvang van deze kosten is op dit moment nog niet bekend. Dit moet uiteindelijk in de overdrachtsdocumenten worden vastgelegd. Er dient bij de overdracht verder rekening gehouden te worden met btw-problematiek (zie onze eerdere opmerking over detacheringen) en vennootschapsbelasting. Wij gaan er vanuit dat dit door VenJ afdoende geregeld wordt, zonder bijkomende kosten voor de veiligheidsregio's. Tenslotte zullen gedurende de periode tot overdracht veiligheidsregio's mogelijk nog allerlei kosten moeten dragen die niet voorzien zijn. Wij gaan er vanuit dat die in de overdrachtsdocumenten verdisconteerd worden.

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij om het proces van overdracht in meer fasen te verdelen:

- Onttrekking gemeentefonds en BDUR op basis van gecorrigeerd lastenniveau meldkamer (na proces nulmeting, demarcatie en toets op niveau) ingangsdatum wetswijziging.
- Afrekening tussenfase na inwerkingtreding wet (meldkamerexploitatie door veiligheidsregio's voor rekening van V&J).
- Materiele overdracht aan LMO organisatie (overeenkomst en afrekenen tussen veiligheidsregio en LMO).
- Ontmanteling en buitengebruikstelling oude meldkamers die niet worden overgedragen (overeenkomst/afrekenen tussen veiligheidsregio en VenJ).
- Kosten bovenformatief personeel (afrekenen tussen veiligheidsregio en VenJ).
- Financiële eind evaluatie en slotverrekening tussen VenJ en veiligheidsregio's.

In dit proces past het ook om na oplevering van de nieuwe meldkamer per locatie een evaluatie van de financiële overdracht te maken, inclusief een slotafrekening.

In de stukken over de overdracht wordt overigens gesuggereerd dat er een operationele verantwoordelijkheid van de besturen van de veiligheidsregio's zou zijn tot aan de samenvoeging. De wetswijziging is voor de besturen van de veiligheidsregio's het moment waarop de verantwoordelijkheid voor de instandhouding en het functioneren, alsmede going concern zaken, van de meldkamers overgaan naar de minister van VenJ. Op die manier ontstaat de gewenste eenduidige aansturing van de meldkamers. De huidige situatie waarin de besturen van de veiligheidsregio's nog formeel verantwoordelijk zijn, dient naar onze mening zo kort mogelijk gehouden te worden. Er kan dan ook geen sprake van zijn van het achterblijven van een operationele meldkamertaak voor de veiligheidsregio's, na de wetswijziging. Uiteraard zijn we bereid personeel en bepaalde voorzieningen tegen betaling beschikbaar te stellen.

Eén van de uitgangspunten van het transitieakkoord is dat de samenvoeging van de meldkamers een besparing oplevert van 50 mln. die zich vanaf 2015 opbouwt. Het is evenwel goed denkbaar dat het tempo van efficiëntiewinst achterblijft bij het tempo van de taakstelling. De Veiligheidsregio's rekenen er echter op dat bij de uitvoering van de meldkamertaak door V&J na de wetswijziging van 1-1-2017 zij kostendekkend hiervoor gecompenseerd blijven worden. Ook wanneer de wetswijziging onverhoopt later van kracht gaat worden mag dit niet leiden tot het verleggen van het financiële risico van het ministerie V&J naar de veiligheidsregio's.

3. Governance

Het ontwerpplan beschrijft de governance van de LMO. De hoofdlijnen zullen bij wet worden vastgelegd. Een eerste aanzet daartoe is te vinden in de proeve van een wetsvoorstel dat ter informatie in het

consultatiepakket is opgenomen. We willen als besturen van de veiligheidsregio's nadrukkelijk op een goede en zorgvuldige wijze betrokken te worden bij het wetgevingstraject. Wij pleiten voor het instellen van een werkgroep met vertegenwoordigers van alle partijen om tot een gedragen wetsvoorstel te komen. Dit omvat niet alleen de wetgeving zelf maar ook de eventuele onderliggende AMvB's en regelingen omdat dit alleen in samenhang kan worden beoordeeld.

Als bestuur van onze veiligheidsregio zijn wij verantwoordelijk voor de brandweerzorg en de crisisbeheersing. Die verantwoordelijkheid behouden wij ook na de wetwijziging. De governance moet ons volledig in staat stellen hierover verantwoording en rekenschap te kunnen afleggen. Dit betekent in ieder geval:

1. De start van de opschaling in crisissituaties ligt bij de meldkamer; die alarmeert de hoofdstructuur, verzorgt het meldkamerbeeld en begeleidt en informeert functionarissen. De veiligheidsregio's blijven verantwoordelijk voor de crisisbeheersing. Dit betekent dat nadrukkelijker dan nu vastgelegd moet worden dat zij als systeemverantwoordelijke de eisen stellen aan de prestaties op dit terrein, waaronder en met name op het gebied van informatievoorziening, sturing en de uitwisseling van informatie met gemeenten en vitale partners op het meldkamerdomein.
2. De meldkamertaak van de brandweer wordt conform het Transitieakkoord formeel bij de LMO belegd. Ambulancezorg, politie en Koninklijke Marechaussee blijven een deel van hun meldkamertaken formeel zelf uitvoeren. De meldkamertaak brandweer is sterk verweven met de operationele taakuitvoering van de brandweer. Dit vraagt dat – exclusief - de veiligheidsregio's een helder vastgelegde rol hebben bij het stellen van prestatie-eisen en eisen aan werkprocessen en kwaliteit van personeel dat werkzaam is ten behoeve van brandweerprocessen en bij de toetsing hiervan. Op dit moment is dit nog onvoldoende in de stukken vastgelegd.

We zien het als een gezamenlijke uitdaging om verbinding te behouden tussen de LMO en de veiligheidsregio's, onder andere voor wat betreft de informatie-uitwisseling onderling en de verplichting daarover te rapporteren aan het eigen bestuur. In het inrichtingsplan dient dit nader uitgewerkt te worden. In hoeverre het voorstel voor een bestuurlijk overleg per meldkamerlocatie daaraan bijdraagt is ons nu nog onduidelijk. De governance is immers landelijk belegd.

Verder verwachten wij op korte termijn duidelijkheid welke taken door de landelijke meldkamer uitgevoerd gaan worden. De kwartiermakersorganisatie zal in ieder geval duidelijk moeten maken welke taken wel en welke taken niet worden overgenomen van de veiligheidsregio's.

4. Projectkosten

Voor de projectkosten is landelijk € 12,5 mln. uitgetrokken. Er is een algemene verdeling van het budget gemaakt over de tien locaties, maar per locatie zullen bijzondere situaties een rol kunnen spelen. Bijvoorbeeld verhuizingen van personeel in verband met de nieuwe meldkamerlocatie of extra tijdelijke verhuizingen in verband met verbouwing van de beoogde meldkamerlocatie. De algemene verdeelsleutel voorziet hier niet in. Wij gaan er vanuit dat de aanvullende kosten voor rekening van VenJ komen.

5. Taakstelling en dienstverlening

Het kabinet heeft aan de vorming van de LMO een taakstelling verbonden. De veiligheidsregio's dragen bij wetwijziging hun budget over. De minister van VenJ is vervolgens verantwoordelijk voor de realisatie van de taakstelling. Wij zijn van oordeel dat de prestaties van de LMO daar niet onder mogen lijden. Als dat wel het geval is, vragen wij het Veiligheidsberaad om samen met de overige partners in het Transitieakkoord bij het kabinet te verzoeken om de omvang van de taakstelling te heroverwegen.

6. Informatievoorziening en ICT

Eén van de onderdelen van de transitie dat in de documenten nog onvoldoende geadresseerd is betreft de informatievoorziening en de ICT. Het is voor het welslagen van de nieuwe LMO cruciaal dat er een forse vernieuwingsslag op het terrein van informatievoorziening en ICT gemaakt wordt. Dat is alleen al noodzakelijk om één landelijk virtuele meldkamer te kunnen realiseren. De vormgeving van een goede informatievoorziening en ICT vergt gelet op de omvang, complexiteit en de risico's veel meer aandacht.

Wij vragen tot een helder gepositioneerd multidisciplinair ICT-domein binnen de LMO te komen. Wij verzoeken dit onderdeel op korte termijn alsnog in te vullen en het plan voor te leggen aan het bestuur van het Veiligheidsberaad, mede vanwege de aansluiting die moet plaatsvinden met de informatievoorziening en systemen van de veiligheidsregio's

De Veiligheidsregio Twente hecht er belang aan dat expliciet wordt vastgelegd dat de Veiligheidsregio Twente eigenaar is en blijft van de data over de Twentse VRT/brandweer-incidenten. Daarnaast bepleit de regio duidelijkheid inzake de uitwisseling van data tussen de meldkamer, eenheden in het veld en het Twents regionaal operationeel centrum.

7. Voortgang/Plan van aanpak

Tenslotte uiten wij onze bezorgdheid over de voortgang/planning van de LMO. Het Plan van Aanpak toont aan dat in de komende periode, tot en met 2017, maar ook daarna, nog veel gerealiseerd moet worden. De ervaring van het afgelopen jaar leert dat de planningen van de LMO erg ambitieus zijn, veel verwachten van de inzet van personeel van de veiligheidsregio's, waarbij de haalbaarheid uit het oog verloren wordt.

Daarnaast heeft elke toekomstige meldkamerlocatie ook een eigen planning. Uit de documenten blijkt onvoldoende hoe de landelijke voortgang/planning op de 'regionale' planning afgestemd wordt. Het is ons onduidelijk hoe het Plan van aanpak KLMO zich verhoudt tot Plannen van aanpak die de regionaal kwartiermakers voor de afzonderlijke meldkamerlocaties opstellen. Onduidelijk is ook welke capaciteit van de regio's gevraagd wordt voor realisatie van de locaties en hoe dit zich verhoudt tot de landelijke aanpak. In dit kader vragen we nadrukkelijk om een plan van aanpak voor de pilot multi-intake. Voor ons bestuur was multi-intake één van de belangrijkste redenen om tot een landelijke meldkamerorganisatie te komen. We hechten eraan dat dit onderwerp goed wordt vormgegeven.

Wij vertrouwen dat bovengenoemde opmerkingen worden verwerkt in de voorliggende documenten.

Hoogachtend,

algemeen bestuur Veiligheidsregio Twente,
secretaris,

voorzitter,

H.G.W. Meuleman

mr. G.J. de Graaf